

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.032.02.2019

Pan
Prof. dr hab. Jan Pikul
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/083, Optymalizacja kosztów energii elektrycznej w jednostkach sektora finansów publicznych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, ul. Wojska Polskiego 28, 60-637 Poznań (dalej: Uniwersytet, Uczelnia lub UPP)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. Jan Pikul, rektor, kadencja od 1 września 2016 r. do 30 sierpnia 2020 r. (akta kontroli str. 3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prowadzenie analiz w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej. 2. Podejmowanie działań w zakresie wprowadzenia oszczędności w kosztach energii elektrycznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 – 2019, z wykorzystaniem materiałów sporządzonych przed tym okresem lub po tym okresie, które mają związek z działaniami objętymi kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Jakub Iwanicki, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/177/2019 z 10 grudnia 2019 r. oraz nr LPO/39/2020 z 11 marca 2020 r. (akta kontroli str. 1, 1266)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uniwersytet, w okresie objętym kontrolą, nie prowadził usystematyzowanych działań zmierzających do ograniczenia kosztów ponoszonych na energię elektryczną, w tym kosztów usług dystrybucji. Podejmowane zaś czynności nie były poprzedzone rzetelnymi i udokumentowanymi analizami potwierdzającymi celowość i opłacalność dokonywanych zmian.

Zjawiskiem pozytywnym było przystąpienie Uniwersytetu do grupy zakupowej, utworzonej przez cztery poznańskie uniwersytety, w celu wspólnego prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na sprzedaż energii elektrycznej.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprzeprowadzeniu rzetelnych i udokumentowanych analiz w zakresie optymalizacji kosztów dystrybucji energii elektrycznej,
- niedostosowaniu mocy umownej do faktycznych potrzeb obiektów Uniwersytetu oraz poszczególnych Zakładów Doświadczalnych,
- niepodejmowaniu działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej i indukcyjnej,
- nieterminowym opłacaniu faktur, skutkującym naliczaniem odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych³,
- zawarciu umów o świadczenie usługi kompleksowej z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prowadzenie analiz w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

1.1. W roku 2017 Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu posiadał 114 punktów poboru energii elektrycznej (dalej: PPE), z czego 6 w grupie taryfowej B21, 11 w C21, 5 w C22a, 4 w C22b, 37 w C11, 7 w C12a, 5 w C12b, 25 w G11, 13 w G12, 1 w G12w. W roku 2019 liczba PPE zmalała do 94. W grupie taryfowej B21 pozostało 6 PPE, 10 w C21, 4 w C22a, 3 w C22b, 35 w C11, 6 w C12a, 3 w C12b, 14 w G11, 12 w G12, 1 w G12w. Znaczna część ogólnej liczby PPE należących do Uczelni znajdowała się poza Poznaniem, na terenie województwa wielkopolskiego, i zarządzana była przez dziewięć Zakładów Doświadczalnych (dalej: ZD) - 62 w roku 2017 oraz 45 w roku 2019.

(akta kontroli str. 103, 162 – 204, 212 - 236)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 118 ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1843) – dalej także ustawa pzp.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1.2. Koszty energii elektrycznej poniesione przez Uczelnię (z uwzględnieniem PPE należących do ZD) w 2017 r. wyniosły 3 522 943,42 zł⁶. Kwota ta zawierała koszty z umów kompleksowych zawieranych przez ZD (679 763,59 zł) oraz zsumowane koszty wynikające z umów o świadczenie usług dystrybucji i sprzedaż energii elektrycznej (2 843 179,83 zł⁷) dla pozostałych jednostek UPP. W 2018 r. suma kosztów wyniosła 3 463 616,47 zł, z czego 654 290,11 zł wydatkowały ZD. W 2019 r. suma ogólnouczelnianych kosztów energii wyniosła 3 567 753,09 zł, w tym 617 679,04 zł kosztów ZD.

Z tytułu usług dystrybucji, w latach 2017 – 2019, Uczelnia (z wyłączeniem Zakładów Doświadczalnych) wydatkowała w sumie 4 100 774,03 zł, co w rozbiciu na poszczególne lata wyglądało następująco: 1 356 478,21 zł w 2017 r., 1 406 567,67 zł w 2018 r. oraz 1 337 728,15 zł w 2019 r. Na zakup energii czynnej (także z wyłączeniem ZD) Uniwersytet wydatkował w tych latach odpowiednio: 1 486 701,62 zł, 1 402 758,69 zł oraz 1 612 345,90 zł (łącznie: 4 501 806,21 zł). Powyższe dane wskazują na rokroczny spadek kosztów ponoszonych przez ZD o 25 473,48 zł w porównaniu roku 2017 do roku 2018 i 36 611,07 zł w relacji lat: 2018 do 2019. Koszty⁸ ponoszone przez pozostałe jednostki Uniwersytetu zmalały w roku 2018 (nastąpił spadek o 33 853,47 zł w stosunku do roku 2017), natomiast w 2019 roku nastąpił wzrost tych kosztów - w odniesieniu do roku 2018 – który wyniósł aż 140 747,69 zł.

(akta kontroli str. 104 - 105)

1.3. Uniwersytet zawierał umowy o świadczenie usług dystrybucji oraz umowy sprzedaży energii elektrycznej, ale także umowy kompleksowe (łącznie elementy obu wymienionych typów umów). W latach 2017 – 2019 UPP był stroną umów o świadczenie usług dystrybucyjnych dla 52 PPE (w roku 2017) i 29 PPE (w roku 2019). Większość – z wyjątkami dotyczącymi późniejszych aneksów spowodowanych, np. zmianą mocy umownej – podpisana została przed okresem objętym kontrolą, tj. w latach 2015-2016. Umowy zawierano ze spółką Enea Operator sp. z o. o. w Poznaniu, która pełniła (na obszarze, gdzie znajdowały się PPE Uniwersytetu) funkcję Operatora Systemu Dystrybucyjnego (OSD) w ramach monopolu naturalnego. Wszystkie umowy o świadczenie usług dystrybucyjnych były zawierane na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 299 – 447, 597, 1277 - 1286)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały trzy umowy sprzedaży energii elektrycznej. Pierwsza, zawarta w dniu 22 sierpnia 2016 r. ze spółką Enea S.A., obowiązywała od dnia zawarcia⁹ do 31 marca 2017 r. Drugą umowę (ze spółką PGE Obrót S.A.) podpisano w dniu 21 lutego 2017 r. na okres od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. Trzecia zawarta została w dniu 14 grudnia 2018 r. na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. (także z PGE Obrót S.A.).

(akta kontroli str. 262 – 267, 268 – 298)

Uniwersytet był również stroną 23 umów kompleksowych (dla 62 PPE w roku 2017 i 45 w roku 2019), zawieranych w imieniu Uniwersytetu przez uczelniane Zakłady Doświadczalne: Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Brody w Brodach,

⁶ Wszystkie kwoty podane w wartości netto.

⁷ Usługi dystrybucji – 1356478,21 zł; sprzedaż energii czynnej – 1486701,62 zł.

⁸ Suma kosztów usług dystrybucji i sprzedaży energii

⁹ Pismem z dnia 7 lipca 2016 r. Enea Operator Sp. z o.o. poinformowała UPP o tym, że Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA wstrzymały przedsięwzięciu EcoErgia Sp. z o.o. świadczenie usług przesyłania i z dniem 26 czerwca 2016 r. uruchomiona została przez Enea Operator sp. z o.o. rezerwowa sprzedaż energii elektrycznej. W związku z tym UPP rozwiązał umowę z dnia 3 listopada 2015 r. na sprzedaż energii elektrycznej, zawartą z EcoErgia sp. z o.o. na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r.

Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Dłoń w Dłoni, Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Swadzim w Swadzimiu, Rolniczo – Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda w Przybrodzie, Zakład Doświadczalny – Dydaktyczny Uprawy Roli i Roślin Gorzyń z siedzibą w Poznaniu, Zakład Doświadczalny Technologii Produkcji Pasz i Akwakultury w Muchocinie, Zakład Doświadczalny Żywienia Zwierząt Gorzyń w Gorzynie, Leśny Zakład Doświadczalny w Murowanej Goślinie oraz Leśny Zakład Doświadczalny Siemianice w Siemianicach. Umowy kompleksowe zawierane były na okres od roku do dwóch lat (najczęściej), ale także - jak w przypadku LZD w Siemianicach - na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 597)

1.4 W strukturze Uniwersytetu nie było komórki organizacyjnej, do zadań której należałoby prowadzenie analiz dotyczących optymalizacji energii elektrycznej. W szczególności, takiego zadania nie sprecyzowano w zawartych, w regulaminie organizacyjnym zakresach działania jednostek organizacyjnych UPP zajmujących się rozliczaniem kosztów energii elektrycznej, obsługą instalacji elektrycznej oraz przygotowywaniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, ani też w zakresach obowiązków któregokolwiek z pracowników administracji Uczelni. Kompetencje i obowiązki związane z zaopatrzeniem w energią elektryczną i rozliczaniem – związanych z nią kosztów - były rozproszone między różnymi jednostkami organizacyjnymi. Przykładowo, w regulaminie organizacyjnym UPP do zadań Działu Technicznego przypisano organizowanie obsługi oraz nadzoru technicznego urządzeń energetycznych, elektrycznych i instalacji elektrycznych oraz współpracę z instytucjami zewnętrznymi, prowadzenie rejestru wniosków o udzielenie zamówień publicznych na roboty budowlane oraz usług i dostaw związanych z utrzymaniem technicznym obiektów, a także przygotowywanie i prowadzenie inwestycji, remontów i konserwacji oraz dokonywanie ich odbiorów technicznych. Do zadań jednego z pracowników Działu Technicznego należało także „przygotowanie części technicznej specyfikacji przetargowych w zakresie branży elektrycznej silnopiętowej i słabopiętowej”. Pracownicy Działu Technicznego nie zajmowali się natomiast rozliczaniem kosztów energii elektrycznej¹⁰; obowiązki te wykonywali dwaj pracownicy administracji domów studenckich, jeden pracownik Działu Gospodarczego i Zaopatrzenia (w regulaminie organizacyjnym to właśnie DGiZ przypisano rozliczanie kosztów eksploatacji obiektów, w tym kosztów energii elektrycznej), a także główni księgowi i dyrektorzy Zakładów Doświadczalnych. Żadna z jednostek organizacyjnych UPP nie prowadziła natomiast analiz dotyczących optymalizacji energii elektrycznej, ale też nie przypisano jej takiego obowiązku.

(akta kontroli str. 4 – 37, 580 – 581, 582 - 588)

1.5. W okresie objętym kontrolą UPP podjął współpracę z operatorem sieci dystrybucyjnej w zakresie zmiany mocy umownej i grupy taryfowej dla PPE przy ul. Dąbrowskiego 159 w Poznaniu¹¹. W dniu 28 września 2018 r. zawarto nową umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, na podstawie której podniesiono moc umowną z 200 kW do 360 kW oraz dokonano zmiany grupy taryfowej z C22a na B21. Zgodnie z wyjaśnieniem Rektora zwiększenie mocy umownej podyktowane było rozbudową tego obiektu o dodatkowe skrzydło od strony ul. Botanicznej. W dokumentacji projektowej dla tej inwestycji założono, że moc umowna dla dobudowanej części budynku - przy współczynniku jednoczesności 0,45 - wynosić będzie 159,7 kW, dlatego zwiększono

¹⁰ W 2011 roku Dział Gospodarczy i Zaopatrzenia przejął to zadanie od Działu Technicznego.

¹¹ PLENED00000590000000000048695578

dotychczasową moc umowną dla całego budynku (zasilanego z jednego PPE) z 200 kW do 360 kW. W odpowiedzi na pytanie o zasadność zwiększenia mocy umownej dla tego PPE Rektor wyjaśnił, że nowa część budynku była w trakcie zagospodarowywania, dlatego zużycie w 2019 roku nie było miarodajne. Ocenę zasadności zmian mocy umownej dla tego PPE zaplanowano na koniec roku 2020. Tymczasem, zwiększenie mocy umownej w tym PPE spowodowało wzrost opłaty stałej sieciowej (główny składnik usługi dystrybucji) z 2 296 zł (200 kW * 11,48 zł) do 4 575,24 zł (360 kW * 12,709 zł)¹². Jednocześnie obniżeniu uległa opłata zmienna sieciowa, z uwagi na korzystniejszy – w grupie taryfowej B21 – składnik zmienny stawki sieciowej, naliczanej za każdą wykorzystaną kilowatogodzinę. Przed zmianą wynosił on 0,0958 zł za każdą 1 kWh, zaś po zmianie 0,04344 zł. Przy zużyciu energii czynnej na zbliżonym poziomie¹³ elementy opłaty związane z ilością faktycznie wykorzystanych kilowatogodzin zmalały o połowę, zaś dwukrotnie wzrosły elementy stałe opłaty (niezależne od zużycia, a związane tylko z wysokością mocy umownej). Oznacza to, że mimo dokonania zmiany grupy taryfowej na korzystniejszą nie uzyskano obniżenia kosztów usług dystrybucji, ze względu na jednoczesne zwiększenie mocy umownej z 200 kW do 360 kW i związany z tym wzrost opłaty stałej sieciowej.

(akta kontroli str. 396 – 413, 591 – 596, 1120 – 1221, 1225)

Zmiany grupy taryfowej, przy zachowaniu wysokości mocy umownej (40 kW), dokonano także w PPE przy ul. Piątkowskiej 94 w Poznaniu¹⁴. Grupa taryfowa B21 zamieniona została na B11, jednakże zmiana ta nie przyniosła istotnych oszczędności w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 591 - 596)

1.6. Uczelnia nie zwracała się w okresie objętym kontrolą do wyspecjalizowanych podmiotów zewnętrznych o wykonanie analiz w zakresie optymalizacji energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 1168 - 1176)

1.7. Uniwersytet nie prowadził analiz w zakresie kosztów energii elektrycznej, które obejmowałyby zużycie energii czynnej oraz koszty z tytułu świadczonych przez OSD usług dystrybucji energii. W szczególności, nie powierzono takiego zadania żadnemu pracownikowi, ani też nie wyznaczono właściwej, dla tego obszaru, komórki organizacyjnej. Uniwersytet nie zlecał także prowadzenia takich analiz podmiotowi zewnętrznemu. Mimo braku przeprowadzenia analiz, w pisemnych wyjaśnieniach Rektor podkreślał, że Uczelnia na bieżąco prowadziła działania, których celem było zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, zaś wszystkie czynności Działu Technicznego, związane z pracami konserwatorskimi i remontowymi, wykonywane były z założeniem zmniejszenia energochłonności obiektów. Polegały one na sukcesywnej wymianie opraw oświetleniowych na oprawy LED, montażu czujników ruchu załączających oświetlenie, wprowadzaniu urządzeń posiadających funkcję przechodzenia w stan czuwania, zamienianiu urządzeń wentylacyjnych na urządzenia o niższym zużyciu energii oraz likwidację „nagminnie stosowanych” grzejników elektrycznych do dogrzewania pomieszczeń. Ponadto, przy okazji remontów i modernizacji obiektów lub konkretnych pomieszczeń dokonywano wymiany, m.in. instalacji elektrycznych.

¹² W okresie od grudnia do końca marca 2019 r. składnik stały stawki sieciowej dla grupy taryfowej B21 wynosił 10,496 zł, a po zmianie taryfy w kwietniu 2019 r. – 12,709 zł.

¹³ W okresie roku przed zmianą mocy umownej średnie miesięczne zużycie energii czynnej wynosiło 26667 kW, a w okresie roku po zmianie – 26018 kW.

¹⁴ PLENED0000059000000000048339571 (zasilanie I)

(akta kontroli str. 1168 - 1176)

Podobnie wypowiedział się dyrektor Zakładu Doświadczalnego R-SGD Przybroda, wskazując, że wprowadzono nie zlecano przeprowadzenia analiz, jednakże podejmowano działania ukierunkowane na obniżenie zużycia energii elektrycznej, np. poprzez modernizację instalacji oraz wymianę oświetlenia i urządzeń na energooszczędne. Również dyrektor ZD RGD Dłoń wskazał, że analiza zużycia energii doprowadziła do wymiany oświetlenia. Wyjaśnił, ponadto, że zakład na bieżąco analizował zamówioną moc umowną, dlatego też w 2017 r. dokonano zmiany grupy taryfowej z C21 na C11 i zmniejszono moc umowną z 51 kW na 27 kW¹⁵. Dalsze analizy doprowadziły do wniosku o bezzasadności zmniejszenia mocy umownej na stałe lub okresowo dla pozostałych dwóch PPE, ponieważ ewentualne przekroczenia skutkować mogły naliczaniem opłat karnych z tego tytułu. Dyrektorowie pozostałych ZD stwierdzili, że nie przeprowadzali i nie zlecali takich analiz.

(akta kontroli str. 937 - 941)

1.8. W kontrolowanym okresie UPP nie występował do OSD o wykonanie usługi przetworzenia, zarchiwizowania i przekazania danych profilowych zarejestrowanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy, nie zamawiał danych profilowych od OSD i nie dokonywał analizy zużycia energii w poszczególnych strefach czasowych.

(akta kontroli str. 1168 - 1176)

1.9. W latach 2017 – 2019 występowały przypadki niedostosowania mocy umownej do faktycznych potrzeb, co skutkowało przekraczaniem mocy umownej i naliczaniem opłat z tego tytułu. W przypadku UPP opłata za przekroczenie mocy umownej pobierana była w wysokości stanowiącej iloczyn składnika stałego stawki sieciowej (opłata stała sieciowa) oraz sumy dziesięciu największych wielkości nadwyżek mocy pobranej ponad moc umowną.

W toku kontroli zidentyfikowano trzy przypadki niedostosowania mocy umownej do faktycznych potrzeb¹⁶. W pierwszym PPE¹⁷, zlokalizowanym przy ul. Wołyńskiej 33 w Poznaniu, przekroczenia wystąpiły czterokrotnie w 2017 r. Moc umowna dlatego PPE wyznaczona została na 300 kW (najniższy pobór energii czynnej to 215 kW, a najwyższy 317 kW)¹⁸. Suma przekroczeń wyniosła 94 kW, co wiązało się z naliczeniem opłaty z tytułu przekroczenia mocy umownej w kwocie 1 058,44 zł¹⁹.

(akta kontroli str. 591 - 596)

W drugim PPE²⁰, znajdującym się przy ul. Wojska Polskiego 50 w Poznaniu, przekroczenia występowały dwunastokrotnie na przestrzeni trzech lat, a ich suma osiągnęła 843 kW²¹. Opłaty z tego tytułu wyniosły 10 146,02 zł. Moc umowną dla tego PPE ustalono na 230 kW, przy czym średni maksymalny pobór ukształtował się na poziomie 225 kW²².

(akta kontroli str. 591 - 596)

¹⁵ Zmiana dotyczyła PPE PLENE000005900000000000001442688510, dla którego zabezpieczenie przedlicznikowe wynosiło 80A.

¹⁶ Z 15 poddanych szczegółowemu badaniu.

¹⁷ PLENE000005900000000000000048107549

¹⁸ Średni maksymalny pobór energii czynnej dla tego PPE to 267 kW czyli 89% mocy umownej.

¹⁹ Styczeń 2017 r. (suma przekroczeń: 55 kW, opłata: 619,30 zł), Marzec 2017 r. (suma przekroczeń: 36 kW, opłata: 405,36 zł), Maj 2017 r. (suma przekroczeń: 1 kW, opłata: 11,26 zł), listopad 2017 r. (suma przekroczeń: 2 kW, opłata: 22,52 zł).

²⁰ PLENE000005900000000000000048132589

²¹ Styczeń 2017 r. (suma przekroczeń: 19 kW, opłata: 213,84 zł), Listopad 2017 r. (10 kW, 112,60 zł), Grudzień 2017 r. (22 kW, 247,72 zł), Kwiecień 2018 r. (25 kW, 287 zł), Maj 2018 r. (132 kW, 1515,36 zł), Czerwiec 2018 r. (158 kW, 1813,84 zł), Listopad 2018 r. (19 kW, 218,12 zł), Styczeń 2019 r. (10 kW, 114,80 zł), Czerwiec 2019 r. (377 kW, 4738,89 zł), Sierpień 2019 r. (63 kW, 791,91 zł).

²² Najniższy pobór maksymalny wyniósł 181 kW (78,7% mocy umownej), a najwyższy 281 kW (122,2%)

W trzecim przypadku przekroczenia mocy umownej wystąpiły w 35 z 36 miesięcy, w okresie lat 2017 – 2019. Niedostosowanie mocy umownej dotyczyło PPE²³, umiejscowionego w Rokietnicy przy ul. Parkowej 4 i zarządzanego przez Zakład Doświadczalny Rolniczo - Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda. Moc umowna dla tego PPE ustalono na 36 kW, tymczasem tylko w sierpniu 2017 r. maksymalny pobór energii czynnej był niższy od mocy umownej i wyniósł 35 kW. Jedynie za ten miesiąc operator nie naliczył opłaty za przekroczenie mocy umownej. Średni maksymalny pobór energii czynnej w tym PPE wyniósł 54 kW (148% mocy umownej). Suma przekroczeń w tym PPE w kontrolowanym okresie wyniosła ponad 3 MW²⁴, a łączna wartość opłat karnych – 35 893,37 zł, co stanowiło blisko jedną trzecią wszystkich opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej dla tego PPE z trzech lat²⁵. Na pytanie o przyczyny takiego stanu rzeczy Dyrektor RSDG Przybroda wyjaśnił, że w celu obniżenia kosztów zamówiono do tego PPE taryfę C22a (taryfa dwustrefowa, z podziałem doby na godziny szczytowe i pozaszczytowe). Zdaniem Dyrektora RSDG Przybroda, zamówienie właściwej mocy umownej wymaga bowiem przewidzenia poboru dla poszczególnych okresów z dużym wyprzedzeniem, tymczasem faktyczny pobór energii elektrycznej w zakładzie doświadczalnym zależy od wielu czynników, takich jak: zmienne warunki atmosferyczne, wielkość zbiorów, ilość owoców przechowywanych w chłodni, stan pogłowia zwierząt hodowlanych i utrzymywanie ich dobrostanu, ilość schładzanego mleka, a także rodzaj i intensywność wykonywanych prac w zakładzie. Wszystkie te czynniki ulegały znacznym wahaniom, wobec czego trudno było dostosować moc umowną do faktycznego zapotrzebowania.

(akta kontroli str. 591 – 596, 937 - 941)

1.10. W kontrolowanym okresie nie dokonywano rozeznania faktycznego zapotrzebowania na energię w strefach czasowych na etapie prowadzenia przygotowań do zakupu energii czynnej. W kolejnych umowach przyjmowano - poza opisanymi wyjątkami - dotychczasowe warunki usług dystrybucji energii w poszczególnych PPE.

(akta kontroli str. 162 – 204, 212 – 236, 437 – 447, 1168 – 1176, 1277 - 1286)

1.11. Obowiązujące w kontrolowanym okresie umowy kompleksowe zawierane były samodzielnie i niezależnie przez poszczególne Zakłady Doświadczalne, choć w imieniu Uniwersytetu. Osiem zakładów podpisało umowę z ENEA S.A., zaś jeden z Energa Obrót S.A. Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektorów Zakładów Doświadczalnych zapotrzebowanie na energię elektryczną szacowane było na podstawie zużycia w z lat poprzednich oraz w oparciu o informacje przedstawione przez OSD.

(akta kontroli str. 1072 - 1104)

Funkcjonowanie rolniczych i leśnych zakładów oraz gospodarstw doświadczalnych regulował statut Uczelni. Kompetencję do ich tworzenia, przekształcania i likwidacji przyznano Rektorowi, zaś koordynowaniem ich działalności zajmował się pełnomocnik Rektora ds. zakładów doświadczalnych. ZD prowadziły działalność na podstawie planu rzeczowo – finansowego obejmującego działalność wytwórczą, usługową, handlową oraz działalność naukowo – badawczą, dydaktyczną i wdrożeniową, opartą na umowach zawieranych z właściwymi jednostkami UPP oraz innymi instytucjami. Zakłady miały status finansowo wyodrębnionych jednostek organizacyjnych, które prowadziły gospodarkę finansową i rozliczały się

²³ PLENED0000059000000001720576541

²⁴ Dokładnie 3094 kW, przy łącznym poborze energii czynnej na poziomie 423543 kW.

²⁵ Suma kosztów (za lata 2017 – 2019) poniesionych na usługi dystrybucji dla tego PPE wyniosła 109.715,43 zł.

na zasadach określonych w odrębnych przepisach prawa. Szczegółowe zadania i strukturę organizacyjną ZD określały regulaminy zatwierdzone na wniosek dyrektora przez Rektora, po zaopiniowaniu przez Radę ds. Zakładów Doświadczalnych. Do 2016 roku ZD objęte były ogólnouniwersyteckimi postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego na usługi dystrybucyjne oraz sprzedaż energii elektrycznej. Lista PPE zarządzanych przez ZD oraz PPE zarządzanych przez pozostałe jednostki organizacyjne UPP stanowiła wspólny załącznik do umów dystrybucyjnych i sprzedaży energii elektrycznej. Na pytanie odnośnie przyczyn wyłączenia ZD z ogólnouniwersyteckich przetargów Rektor wyjaśnił, że Zakłady były finansowo wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi, które prowadziły gospodarkę finansową i rozliczały się na zasadach określonych w odrębnych przepisach prawa. Za prowadzenie określonej w regulaminie Zakładu działalności w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu odpowiadali dyrektorzy. Rektor wskazał, że ZD mogły samodzielnie zawierać umowy z innymi podmiotami. Wyjaśnił, że decyzję o samodzielnym zawieraniu umów na usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej wymusiło nierzetelne wykonywanie umowy przez poprzedniego sprzedawcę energii elektrycznej, co powodowało problemy z rozliczeniem usług dla poszczególnych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu. Zawieranie umów samodzielnie przez ZD miało uchronić je przed korzystaniem z droższego tzw. zapasu energetycznego po ogłoszeniu upadłości przez dotychczasowego sprzedawcę energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 38 – 102, 134 - 185, 1075 – 1152, 1168 – 1176, 1267 - 1275)

1.12. Umowy na sprzedaż energii elektrycznej zawierane były w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego, natomiast umowy na usługi dystrybucyjne w drodze zamówienia z wolnej ręki, w trybie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo zamówień publicznych. Uczelnia nie przeprowadzała analiz w przedmiocie faktycznego zapotrzebowania na energię elektryczną do przygotowania ww. przetargów dlatego wykorzystywała dane z poprzednich postępowań oraz zestawienie sporządzone w 2013 roku przez podmiot specjalizujący się w doradztwie energetycznym. Zestawienie to wykonane zostało na podstawie danych z faktur i obowiązujących w jednostce umów. W zestawieniu ujęto, m.in.: opis, numer i adres PPE, aktualną grupę taryfową, moc umowną, planowane zużycie na lata 2014 – 2015, numer licznika, OSD, nazwę sprzedawcy, numer dotychczasowej umowy, datę zawarcia umowy i okres wypowiedzenia. Tabele z tego zestawienia stanowiły podstawę do ustalenia zapotrzebowania na energię czynną oraz listy PPE w kolejnych postępowaniach przeprowadzonych w 2015, 2016 i 2018 roku.

(akta kontroli str. 109 – 133, 162 – 236, 262 – 298, 299 – 436, 1177 - 1180)

Umowy o świadczenie usługi kompleksowej zawierane były w imieniu Uniwersytetu przez dyrektorów poszczególnych Zakładów Doświadczalnych. Dyrektorzy działali na podstawie wydanych przez Rektora pełnomocnictw, które upoważniały ich do dokonywania wszelkich czynności z zakresu zwykłego zarządu dotyczących zakładów, w tym do reprezentowania jednostek przed sądami powszechnymi, administracyjnymi, polubownymi oraz organami administracji publicznej. Zakłady samodzielnie dokonywały także innych zamówień publicznych, związanych ze swoją działalnością.

(akta kontroli str. 38 – 103, 1072 – 1104, 147 – 1152, 1287 – 1289)

W czerwcu 2016 r. Enea Operator Sp. z o.o. poinformowała Uczelnię, że w związku ze wstrzymaniem przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. przedsięwzięciu EcoErgia sp. z o.o. świadczenia usług przesyłania i zaprzestania przez

EcoErgia sp. z o.o. działalności na Rynku Bilansującym niemożliwa stała się realizacja przez Enea Operator Sp. z o.o. umów sprzedaży energii zawartych pomiędzy Uniwersytetem a spółką EcoErgia sp. z o.o. W związku z tym Enea Operator Sp. z o.o., powołując się na postanowienia umowy o świadczenie usług dystrybucji, zawarła – w imieniu i na rzecz Uniwersytetu - rezerwową umowę sprzedaży ze sprzedawcą rezerwowym, spółką Enea S.A.

Pełnomocnik Rektora ds. Zakładów Doświadczalnych zwrócił się do spółki ENEA S.A. o przedstawienie oferty na świadczenie usługi kompleksowej dla poszczególnych Zakładów. W odpowiedzi Enea S.A. zaproponowała sprzedaż energii czynnej - w okresie od 26 czerwca 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. – w cenie 239 zł (netto) za 1 MWh w grupie taryfowej Cx oraz Gx. W wyniku tych negocjacji osiem Zakładów zawarło umowy kompleksowe z Enea S.A. Wyjątek stanowiło LZD Siemianice, które w 2016 r. zawarło umowę kompleksową z Energa Obrót S.A. na czas nieokreślony²⁶. Rektor wyjaśnił, że sprzedaż rezerwowa energii czynnej była rozwiązaniem kosztownym, dlatego negocjacje z Enea S.A. odbywały się pod presją czasu i chęcią uniknięcia ponoszenia wyższych kosztów zakupu energii w sprzedaży w cenie rezerwowej (koszt 1MWh w tym systemie wyniósł 425 zł).

Podobnie w roku 2018, Zakłady Doświadczalne zawarły umowy kompleksowe w następstwie wcześniejszych negocjacji z Enea S.A.²⁷.

(akta kontroli str. 237 – 261, 1072 – 1104, 1168 – 1176, 1267 - 1275)

Wartości dwóch umów kompleksowych zawartych przez RGD Swadzim (umowa z dnia 30 sierpnia 2016 r. nr DS/SS/SU/TK/2016/13 – obowiązująca do końca 2018 r. oraz umowa z dnia 3 grudnia 2018 r. nr DS/SS/SU/MG/43/2018 – obowiązująca do końca 2020 r.) przekraczały równowartość 30 tys. euro. W obu przypadkach wyliczenia, sporządzone w celu ustalenia wartości zamówienia, wykonano z rozbiem na usługi sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. Wartość pierwszej umowy oszacowano w oparciu o koszty poniesione w okresie od sierpnia 2014 r. do lipca 2016 r. Podane w wyliczeniu koszty sprzedaży energii czynnej wyniosły 143 668,51 zł, a usługi dystrybucji – 114 686,39 zł. (łącznie 258 354,90 zł). Do oszacowania wartości umowy zawartej w roku 2018 wykorzystano dane za okres od listopada 2016 r. do października 2018 r., w którym koszty usług sprzedaży energii czynnej wyliczono na 182 795,22 zł, a usługi dystrybucji na 137 386,10 zł (łącznie 320 181,32 zł). Faktyczne wydatki poniesione przez RGD Swadzim w latach 2017 – 2019 wyniosły, odpowiednio: 146 607,51 zł, 153 118,04 zł oraz 139 552,65 zł. Mimo, że wartość oszacowanych w ten sposób umów kompleksowych przekraczała równowartość 30 tys. euro, zostały one zawarte z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Dyrektor tego Zakładu wyjaśnił, że każdorazowo „dokonywał oszacowania wartości zamówienia na dostawę energii i jej przesył (dystrybucję) (...)”. Zdaniem dyrektora, żadna z wartości (obliczona odrębnie dla usługi sprzedaży energii czynnej i odrębnie dla usługi dystrybucji) nie przekraczała równowartości 30 tys. euro. Dyrektor RGD Swadzim przyznał jednocześnie, że: „(...) z perspektywy czasu (aktualnie) mam wiedzę, że powinny być zawarte dwie umowy, jedna na dostawę, a druga na usługę przesyłu (dystrybucji) (...)”. Dyrektor RDG Swadzim zadeklarował jednocześnie, że w przyszłości zawierać będzie dwie odrębne umowy: na świadczenie usług dystrybucji i na sprzedaż energii elektrycznej z uwzględnieniem trybów przewidzianych ustawą pzp. W toku kontroli ustalono, że na stronie internetowej²⁸ Zakładu zamieszczono plan postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na

²⁶ Wartość umowy była niższa niż próg równowartości 30 tys. euro.

²⁷ Umowy zawarte na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.

²⁸ <https://uprgdswadzim.wixsite.com/rgdswadzim>

rok 2020, w którym uwzględniono przeprowadzenie postępowania na zakup energii czynnej w trybie przetargu nieograniczonego.

W odpowiedzi na pytanie czy poddawano ocenie działania kierowników jednostek organizacyjnych (Zakładów Doświadczalnych) w zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych Rektor przyznał, że w okresie objętym kontrolą audytor wewnętrzny nie poddawał Zakładów takiemu badaniu. Natomiast w odpowiedzi na pytanie o działania, jakie zostały podjęte w celu wyeliminowania przypadków stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych, polegających na udzieleniu zamówienia wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych Rektor wyjaśnił, że „całkowitą odpowiedzialności za dyscyplinę finansów publicznych w Zakładach Doświadczalnych ponoszą dyrektorzy tych jednostek”.

(akta kontroli str. 104 – 105, 1072 – 1075, 1267 - 1275)

1.13. Zgodnie z wyjaśnieniem Rektora, faktury za energię elektryczną były sprawdzane i weryfikowane pod kątem ich zgodności z obowiązującymi umowami oraz stawkami przewidzianymi w obowiązującej taryfie. Rozliczanie faktur polegało na podziale opłat wyszczególnionych na fakturach za usługi dystrybucji i sprzedaż energii czynnej na jednostki Uczelni, według ich procentowego udziału w kosztach. Podziału tego dokonywano w oparciu o tabelę, opracowaną na podstawie wytycznych komisji ds. rozliczeń kosztów budynków UPP, które uwzględniały stosunek powierzchni zajmowanej przez daną jednostkę do całkowitej powierzchni budynku lub zespołu budynków przyporządkowanych do jednego PPE. Analiza faktur uwzględnionych w badaniu wykazała, że nie zdarzyło się, żeby na fakturach objętych szczegółową analizą znajdowały się błędne dane (niezgodne z umową), na które nie zwrócono by uwagi w trakcie ich weryfikacji przez pracowników UPP.

(akta kontroli str. 580 – 581, 1200 – 1218, 1168 - 1176)

Nie opracowano procedury rozliczania faktur za usługi dystrybucji i sprzedaż energii elektrycznej, określającej uczestników procesu i jego etapy. W kontrolowanej jednostce funkcjonowała natomiast karta procedury dla analogicznej usługi, jaką była telefonia komórkowa i stacjonarna (kartę procedury opracowano na podstawie Zarządzenia nr 33/2009 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z dnia 11 lutego 2009 roku w sprawie zasad korzystania ze służbowych telefonów komórkowych). Na pytanie o przyczyny braku stosownego uregulowania, Rektor wyjaśnił, że procedura rozliczania kosztów energii elektrycznej była faktycznie tożsama z tą odnoszącą się do telefonii komórkowej i stacjonarnej, jednakże nie została dotąd sformalizowana. Jeszcze w toku kontroli Kanclerz przedstawił opracowany projekt procedury rozliczania faktur za wszystkie media (energia elektryczna, energia cieplna, woda, gaz) i zapewnił o jej planowanym wdrożeniu.

(akta kontroli str. 580 – 581, 1168 – 1176, 1185 – 1188, 1194 - 1199)

W okresie objętym kontrolą występowały przypadki nieterminowych płatności za usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej. W latach 2017 – 2019 UPP otrzymał 53 noty odsetkowe, na podstawie których zapłacił łącznie 30 155,35 zł z tytułu odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych²⁹. W latach: 2017, 2018 i 2019 kwoty te wyniosły, odpowiednio: 11 774,38 zł³⁰, 15 461,39 zł³¹ i 1 711,06 zł³². Jako przyczyny opóźnień w płatnościach za faktury Rektor wskazał, m.in. na:

²⁹ W całym kontrolowanym okresie stawka odsetek wynosiła 9,5%. Od 1 stycznia 2020 r. stawka odsetek wzrosła do 11,5%.

³⁰ Z tytułu sprzedaży: 6767,40 zł; z tytułu usług dystrybucji: 5006,98 zł

³¹ Z tytułu sprzedaży: 7762,09 zł; z tytułu usług dystrybucji: 7699,30 zł

³² Z tytułu sprzedaży 1363,15 zł; z tytułu usług dystrybucji: 347,91 zł.

wieloetapowość procesu sprawdzania i zatwierdzania obiegu dokumentów, duża ilość miejsc poboru energii, konieczność przyporządkowania ich właściwym jednostkom organizacyjnym oraz wielość źródeł finansowania. Na opóźnienia miały mieć także wpływ trudności we współpracy z Enea Operator Sp. z o.o. w zakresie rozliczeń jednostek organizacyjnych UPP oraz zakładów doświadczalnych, takie jak kompensowanie korekt faktur dotyczących UPP z fakturami dotyczącymi zakładu doświadczalnego. Rektor wskazał również, że na przejściowe problemy w płatności w latach 2016 – 2018 wpływ miała także niższa o 3,2 mln zł dotacja z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, będąca zasadniczym źródłem finansowania działalności podstawowej Uczelni. Rektor wyjaśnił, że wprowadzony 1 stycznia 2016 r. obowiązek stosowania prewskaznika dotyczący podatników, którzy w ramach prowadzonej działalności wykonują zarówno czynności opodatkowane i zwolnione, jak i działalność nieobjętą systemem podatku VAT spowodował zmniejszenie wysokości kwoty podatku VAT do odliczenia i wzrost bezpośrednich kosztów Uniwersytetu. Jednocześnie zapewnił, że od 2017 r. podjęte zostały działania mające na celu optymalizację finansów Uczelni, a odpowiednie rozwiązania miały zostać wdrożone już w 2018 r. Wśród powodów opóźnień w płatnościach Rektor wskazał także na brak nowoczesnego systemu księgowo – finansowego i zapowiedział podjęcie działań zmierzających do zakupu nowego oprogramowania. Przed zakończeniem kontroli Kanclerz przekazał zapewnienie, że Uniwersytet podjął się przygotowywania dokumentacji przetargowej dotyczącej zakupu zintegrowanego systemu informatycznego, wspomagającego zarządzanie Uczelnią, którego zadaniem będzie także usprawnienie obiegu dokumentów i ich monitorowania, co ma wyeliminować przypadki nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 491 – 498, 1120 - 1265)

Z informacji uzyskanych od zakładów doświadczalnych wynika, że w okresie objętym kontrolą dokonywały one terminowo płatności i nie ponosiły opłat z tytułu naliczonych odsetek. Jedynie w LZD Siemianice, w roku 2018, zapłacono odsetki w kwocie 32,83 zł.

(akta kontroli str. 1072 - 1104)

1.14. W okresie objętym kontrolą Uniwersytet nie wykorzystywał, do prowadzenia działalności statutowej, pomieszczeń lub obiektów należących do podmiotów trzecich. Nie był również stroną umów (np. najmu) na korzystanie z takich pomieszczeń.

(akta kontroli str. 1168 - 1176)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2017 - 2019 Uczelnia nie prowadziła rzetelnych analiz w celu ustalenia możliwości zmniejszenia kosztów energii czynnej i kosztów dystrybucji. Składając wyjaśnienia na powyższą okoliczność Rektor zapewnił, że Uczelnia na bieżąco prowadziła działania, których celem było zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, zaś wszystkie czynności związane z pracami konserwatorskimi i remontowymi, wykonywane były z założeniem zmniejszenia energochłonności obiektów.

(akta kontroli str. 1072 – 1104, 1168 – 1176, 1181 - 1193)

2. W latach 2017 – 2019, w trzech spośród 15 PPE objętych szczegółową analizą, występowały przypadki przekroczenia mocy umownej. W PPE przy ul. Wojska Polskiego 50 w Poznaniu przekroczenia wystąpiły dwunastokrotnie, a w PPE przy ul. Parkowej 4 w Rokietnicy przekroczenia mocy umownej pojawiły się w 35 z 36 miesięcy objętych kontrolą. Mimo to nie podjęto żadnych działań, mających na celu

dostosowanie mocy umownej do faktycznego zapotrzebowania i zminimalizowania opłat za przekroczenie mocy umownej. Suma opłat poniesionych z tego tytułu w dwóch ww. PPE w latach 2017 – 2019 wyniosła 46 039,39 zł.

W tym kontekście NIK wskazuje, że brak analiz dotyczących możliwości zastosowania rozwiązań prowadzących do optymalizacji kosztów energii nie pozwala na rzetelną ocenę skali możliwych do uzyskania oszczędności z tego tytułu, również z uwzględnieniem wskazanych zmiennych. W odpowiedzi na zgłoszone w toku kontroli uwagi dotyczące przekroczeń mocy umownej Kanclerz zapewnił, że Uczelnia podejmie działania w celu dostosowania mocy umownej do faktycznego zapotrzebowania, w szczególności, w wymienionych wyżej PPE. W ocenie NIK, nie podejmowanie - dotychczas - działań w celu takiego dostosowania nosiło znamiona niegospodarności i stało w sprzeczności z zasadami postępowania określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

(akta kontroli str. 591 – 596, 937 – 998, 1181 - 1193)

3. W okresie objętym kontrolą Uniwersytet był stroną dwóch umów kompleksowych, zawartych z pominięciem przepisów regulujących udzielanie zamówień publicznych. Obie umowy zawarł, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Rektora, dyrektor RGD Swadzim. Wartość umowy z dnia 30 sierpnia 2016 r. oszacowano na 258 354,90 zł, a umowy z 3 grudnia 2018 r. na kwotę 320 181,32 zł. W obu przypadkach przekraczało to próg wskazany w art. 4 pkt 8 ustawy pzp (faktyczne wydatki poniesione przez RGD Swadzim w latach: 2017, 2018 i 2019 wyniosły, odpowiednio: 146 607,51 zł, 153 118,04 zł i 139 552,65 zł.). Udzielenie przez Uniwersytet, będący jednostką sektora finansów publicznych, zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach ustawy pzp. stanowiło naruszenie art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych,

(akta kontroli str. 1072 – 1104, 1147 – 1152, 1267 – 1275, 1287 - 1289)

4. W latach 2017 – 2019 Uczelnia ponosiła koszty związane z nieterminowym opłacaniem rachunków za usługi dystrybucji i sprzedaż energii elektrycznej. Uniwersytet, na podstawie 53 not odsetkowych, zapłacił w sumie 30 155,35 zł z tytułu odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. Działanie Uniwersytetu w tym zakresie naruszało wyrażoną w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych dyrektywę, zgodnie z którą wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Rektor, wśród przyczyn nieterminowych płatności, wymienił brak nowoczesnego oprogramowania księgowo – finansowego. Zgodnie z zapewnieniem Kanclerza złożonym przed zakończeniem kontroli, Uniwersytet był w trakcie przygotowywania dokumentacji przetargowej na zakup zintegrowanego systemu informatycznego, wspomagającego zarządzanie Uczelnią. System ten miał przyczynić się do sprawniejszego monitorowania obiegu dokumentów i pomóc w wyeliminowaniu przypadków opóźnień w płatnościach.

(akta kontroli str. 491 – 498, 1120 – 1265, 1181 - 1193)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Uniwersytetu w powyższym obszarze. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: nieprzeprowadzeniu rzetelnych analiz w przedmiocie zmniejszenia kosztów energii czynnej i kosztów dystrybucji, występowaniu przypadków przekroczenia mocy umownej, zawarciu umów o świadczenie usług kompleksowych z pominięciem przepisów regulujących

udzielanie zamówień publicznych, nieterminowym opłacaniu rachunków za usługi sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej, skutkującym zapłatą odsetek.

OBSZAR

2. Podejmowanie działań w zakresie wprowadzenia oszczędności w kosztach energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

2.1. W Uczelni funkcjonowały rozwiązania techniczne pozwalające zmniejszyć pobór energii biernej w dwóch obiektach UPP, zlokalizowanych przy ul. Dojazd 7 i 11 w Poznaniu³³. W obu budynkach zastosowano baterie kondensatorów służących do kompensacji energii biernej indukcyjnej, których instalację zaplanowano w dokumentacji projektowej.

(akta kontroli str. 499 – 569, 1165 - 1167)

W rozliczeniach dla PPE przy ul. Dojazd 11 naliczono opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej. Były to przypadki występujące w ciągu całego roku. We wszystkich kontrolowanych latach naliczono opłatę w wysokości 2 727,90 zł. Występowały także (w miesiącach od maja do września) przypadki ponadumownego poboru energii biernej indukcyjnej, za które naliczane były opłaty w wysokości od 43,61 zł do 586,58 zł miesięcznie. Suma opłat za ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej wyniosła w kontrolowanym okresie 2 778,64 zł. Zgodnie z wyjaśnieniem producenta, cena katalogowa urządzenia zainstalowanego w roku 2011 w tym PPE wynosiła 3 600 zł netto. W odpowiedzi na pytanie o przyczyny braku pełnej kompensacji mocy biernej indukcyjnej producent wyjaśnił, że dla zapewnienia trwałości i wydajności takich urządzeń konieczne jest zapewnienie właściwych warunków otoczenia (np. wilgotność powietrza, maksymalna średnia dobową temperatura) oraz okresowych przeglądów. W wyjaśnieniach Rektor przyznał, że nie dokonywano przeglądów układów kompensacji.

(akta kontroli str. 503 – 540, 591 – 596, 1120 - 1226)

2.2. Uniwersytet nie podejmował działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej. W szczególności, w przypadku wymiany opraw oświetleniowych na oprawy LED nie weryfikowano ich wpływu na możliwy wzrost zużycia energii biernej. W wyjaśnieniach Rektor zwrócił uwagę na fakt, że producenci i dystrybutorzy opraw oświetleniowych nie informowali o wpływie oświetlenia LED na wzrost zużycia mocy biernej dlatego przy planowanych wymianach oświetlenia i zakupie nowych opraw kierowano się głównie możliwością zmniejszenia pobieranej energii czynnej.

(akta kontroli str. 591 – 596, 1168 – 1176, 1177 - 1180)

Ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej i pojemnościowej odnotowano w PPE, w których nie zastosowano urządzeń kompensujących:

- 1) W PPE znajdującym się przy ul. Wojska Polskiego 77³⁴ występował pobór energii biernej indukcyjnej (na poziomie 41 – 103% miesięcznego poboru energii czynnej) przy jednoczesnym zerowym poborze energii biernej pojemnościowej. W latach 2017 – 2019 za ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej OSD naliczył opłaty w kwocie 21 759,71 zł, przy ogólnych kosztach usług dystrybucji rzędu 152 420,03 zł (14,3%).

³³ PLENED0000059000000000049805511 oraz PLENED00000590000000001743134511. Budynki oddano do użytku w 2008 r. (ul. Dojazd 7) i 2011 r. (ul. Dojazd 11).

³⁴ PLENED0000059000000000048111536

- 2) W PPE przy ul. Piątkowskiej 94³⁵ występował pobór energii biernej pojemnościowej. Przy średnim miesięcznym poborze energii czynnej w wymiarze 559 kW średni miesięczny pobór energii biernej pojemnościowej wynosił 5607 kVArh. Suma opłat za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej w tym PPE stanowiła 65,2% ogólnych kosztów usług dystrybucji w tym PPE (52 125,96 zł) i wyniosła 33 966,89 zł.
- 3) W PPE przy ul. Szydłowskiej 51 w Poznaniu³⁶ miał miejsce ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej. Z tego tytułu naliczono w latach 2017 – 2019 kwotę 30 719,82 zł, przy łącznych kosztach usług dystrybucji w wysokości 274 771,06 zł (11,2%).

W toku kontroli, w odpowiedzi na zgłaszane uwagi dotyczące ponadumownego poboru energii biernej, Kanclerz wskazał, że PPE przy ul. Piątkowskiej 94 przeznaczony zostanie do likwidacji. Kanclerz wyjaśnił, że likwidacja tego PPE, pracującego obecnie w trybie jałowym, całkowicie wyeliminuje problem generowania energii biernej i wynikających z tego tytułu opłat. Wcześniej, w wyjaśnieniach Rektor stwierdził, że budynek przy ul. Piątkowskiej 94 zaprojektowany i wybudowany został jako szpital akademicki, dlatego wyposażony został w system zasilania dwustronnego³⁷, jednakże budynek wykorzystano na cele dydaktyczne, pozostawiając dotychczasowy model zasilania.

(akta kontroli str. 591 – 596, 1181 - 1193)

2.3. Stroną umów na świadczenie usług dystrybucji dla PPE należących do Uniwersytetu była Enea Operator Sp. z o.o., która w taryfach dla usług dystrybucji energii elektrycznej obowiązujących w latach 2017-2019 nie zróżnicowała stawek opłat sieciowych dla grup taryfowych w różnych strefach czasowych.

(akta kontroli str. 299 - 436)

2.4. W 2017 r. na podstawie aneksu do umowy o świadczenie usługi kompleksowej Dyrektor RDG Dłoń dokonał zmiany grupy taryfowej dla PPE położonego w Melanowie³⁸, z grupy C21 na C11. Zmianie grupy taryfowej towarzyszyło zmniejszenie mocy umownej z 51 kW do 27 kW oraz zmiana wartości zabezpieczeń przedlicznikowych z 80A na 63A. W grupie taryfowej C21 składnik stały stawki sieciowej wynosił 11,26 zł za 1 kW, a stawka opłaty przejściowej - 1,65 zł za 1kW. Przy mocy umownej 51 kW przekładało się to na opłaty stałe: 574,26 zł (opł. stała sieciowa) i 84,15 zł (opłata przejściowa). Po zmianie grupy taryfowej na C11 i obniżeniu mocy umownej do 27 kW opłaty stałe za usługi dystrybucji zmalały do 73,71 zł (27 * 2,73 zł) z tytułu opłaty stałej sieciowej i 44,55 zł (27 * 1,65 zł) z tytułu opłaty przejściowej.

(akta kontroli str. 597, 1069 – 1071, 1089)

2.5. Wśród analizowanych PPE z grupami taryfowymi C21 lub C22 nie stwierdzono przypadków, dla których możliwe byłoby zastosowanie grupy taryfowej C1x. W szczególności, nie było takiej możliwości dla PPE zlokalizowanego przy ul. Dożynkowej 9G w Poznaniu³⁹, gdyż pomimo mocy umownej na poziomie 36 kW wysokość zainstalowanego zabezpieczenia przedlicznikowego wynosiła tam 80A.

(akta kontroli str. 106 – 107, 108, 299 – 436, 597, 1277 - 1286)

³⁵ PLENED00000590000000000048339571 (zasilanie I)

³⁶ PLENED00000590000000000048108570

³⁷ PPE PLENED00000590000000000048340592 (zasilanie II) oraz PLENED00000590000000000048339571 (zasilanie I)

³⁸ PLENED00000590000000001442688510

³⁹ PLENED00000590000000000037341570

2.6. W Taryfie OSD (pkt 4.2.3) dopuszczono możliwość zamówienia mocy umownej w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne, okresy roku. Zamówienia, na następny rok kalendarzowy, można było dokonać w terminie określonym w umowie⁴⁰ z OSD, tj. do 31 października. Moc umowna dla czterech badanych PPE była określana w umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej zawartych z Enea Operator Sp. z o.o. W latach 2017-2019 Rektor UP nie wnioskował do OSD o zamówienie mocy umownej na poszczególne miesiące.

(akta kontroli str. 1168 - 1176)

Analiza mocy umownej i maksymalnej mocy pobranej (zarejestrowanej przez licznik rozliczeniowy oraz wykazanej w 216 fakturach za usługi dystrybucji energii elektrycznej) za okres od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r. wykazała, że:

- 1) Dla PPE przy ul. Dojazd 11 w Poznaniu⁴¹, moc umowna wynosiła 600 kW. W 2017 r. najwyższy pobór energii czynnej odnotowano w październiku - 117 kW (19,5% mocy umownej), a najniższy w czerwcu - 36 kW (6%). W 2018 r. najwyższy pobór miał miejsce w maju - 135 kW (22,5%), zaś najniższy w lipcu - 55 kW (9,2%). W 2019 r. maksymalny pobór energii czynnej odnotowano w marcu i wyniósł on 64 kW (10,7%), a najniższy w maju - 28 kW (4,6%). Oplata stała sieciowa za zamówioną, w tej wysokości, moc umowną wyniosła – w latach 2018 – 2019 – 162 870,66 zł netto⁴².
- 2) Dla PPE przy ul. Dąbrowskiego 159 w Poznaniu⁴³, moc umowna wynosiła 200 kW (do 11 grudnia 2018 r.), a następnie 360 kW (od 12 grudnia 2018 r.). W 2017 r. najwyższy pobór energii czynnej odnotowano w listopadzie – 148 kW (74% mocy umownej), a najniższy w lutym – 61 kW (30,5%). W 2018 r. najwyższy pobór energii miał miejsce w styczniu i lutym – 107 kW (53,5%), najniższy zaś w sierpniu – 45 kW (22,5%). W 2019 r. maksymalny pobór energii czynnej odnotowano w październiku – 82 kW (22,8% mocy umownej, która wynosiła 360 kW), a najniższy w sierpniu – 54 kW (15%). W latach 2018 – 2019 oplata stała sieciowa wyniosła 80 888,59 zł netto.
- 3) Dla PPE przy ul. Mazowieckiej 48 w Poznaniu⁴⁴, moc umowna wynosiła 90 kW. W 2017 r. najwyższy pobór energii czynnej miał miejsce w marcu – 36 kW (40% mocy umownej), a najniższy w czerwcu – 21 kW (23,3%). W 2018 r. maksymalny pobór energii czynnej wyniósł również 36 kW (w październiku), zaś najniższy w marcu – 10 kW (11,1%). W 2019 r. najwyższy pobór odnotowano w styczniu i kwietniu i wyniósł 33 kW (36,6%), natomiast najniższy pobór przypadł w sierpniu – 21 kW (23,33%). Oplata stała sieciowa za zamówioną dla tego PPE moc umowną wyniosła - w latach 2017 – 2019 łącznie 25 663,44 zł netto.
- 4) Dla PPE przy ul. Szydłowskiej 51 w Poznaniu⁴⁵, moc umowna wynosiła 300 kW. W 2017 r. maksymalny pobór energii czynnej miał miejsce w sierpniu i wyniósł 89 kW (29,6% mocy umownej), a najniższy w kwietniu - 35 kW (11,6%). W 2018 r. najwyższy pobór odnotowano w sierpniu – 106 kW (35,3%), natomiast najniższy przypadł na kwiecień – 48 kW (16%). W 2019 r. pobór najwyższy wyniósł 118 kW (39,3%, sierpień), zaś najniższy 44 kW (14,6%, listopad). W latach 2018 – 2019 oplata stała sieciowa wyniosła dla tego PPE 85 544,48 zł netto.

⁴⁰ W ogólnych warunkach umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej dla odbiorców przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSD.

⁴¹ PLENED0000059000000000001743134511

⁴² W kontrolowanym okresie oplata stała sieciowa za moc umowną w wysokości 600 kW wzrosła z 6180 zł do 7625,4 zł.

⁴³ PLENED000005900000000000048695578

⁴⁴ PLENED00000590000000000034331507

⁴⁵ PLENED00000590000000000048108570

- 5) Dla PPE przy ul. Dojazd 7 w Poznaniu⁴⁶, moc umowna wynosiła 200 kW. W 2017 r. maksymalny pobór energii czynnej wystąpił w kwietniu i wyniósł 85 kW (42,5% mocy umownej), a najniższy w styczniu – 64 kW (32%). W 2018 r. najwyższy pobór odnotowano w lipcu – 79 kW (39,5%), natomiast najniższy przypadł na październik – 59 kW (29,5%). W roku 2019 najwyższy pobór był taki sam jak w roku poprzednim (79 kW, 39,5%), zaś najniższy wyniósł 51 kW (25,5%). Łączne koszty poniesione z tytułu opłaty stałej w latach 2018 – 2019 dla tego PPE wyniosły 54 290,42 zł.
- 6) Dla PPE przy ul. Piątkowskiej 94 w Poznaniu⁴⁷, moc umowna wynosiła 200 kW. W 2017 r. najwyższy obór energii czynnej wystąpił w listopadzie i wyniósł 114 kW (57% mocy umownej), a najniższy w sierpniu (68 kW, 34%). W 2018 r. maksymalny pobór wyniósł 112 kW (56%) i miał miejsce w styczniu, zaś najniższy był w sierpniu - na poziomie 60 kW (30%). W 2019 r. najwyższy pobór odnotowano w czerwcu, a najniższy w lipcu i sierpniu. Wyniosły one odpowiednio: 91 kW (45,5%) oraz 61 kW (30,5%). Łączne koszty poniesione z tytułu opłaty stałej sieciowej w latach 2018 – 2019 wyniosły 54 290,42 zł.

We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach faktyczna maksymalna moc pobrana w zasadzie nie przekraczała 70% mocy umownej⁴⁸. Dla potrzeb kontroli NIK opracowano metodykę wyliczenia oszczędności w wydatkach ponoszonych na opłatę stałą dystrybucyjną. Dla roku 2018 wyliczono skorygowaną moc umowną (za każdy okres rozliczeniowy) poprzez przyjęcie faktycznego poboru mocy w analogicznym okresie 2017 r. Dla roku 2019, do wyliczenia przyjęto większą z dwóch wartości poboru mocy w analogicznych okresach 2017 r. i 2018 r., a dla prognozy na rok 2020 – przyjęto największą z trzech wartości z analogicznych okresów w latach: 2017, 2018 i 2019. Do tak wyliczonej mocy skorygowanej dodano 25% zapas mocy. Przy wyliczeniach uwzględniono także zakres dopuszczalnej przez OSD mocy umownej (minimalnej i maksymalnej) dla danego PPE.

Przyjmując założenie, że w poszczególnych okresach rozliczeniowych moc umowna byłaby dostosowana do rzeczywistych potrzeb jednostki (wyliczonych zgodnie z ww. zasadą), to w latach 2018-2019 opłata stała dystrybucyjna netto wyniosłaby:

- 1) 35 635,64 zł dla PPE przy ul. Dojazd 11, a oszczędności to 123 984,51 zł netto;
- 2) 30 859,25 zł dla PPE przy ul. Dąbrowskiego 159, a oszczędności to 44 518,94 zł netto;
- 3) 10 295,17 zł dla PPE przy ul. Mazowieckiej 48, a oszczędności to 14 236,97 zł netto;
- 4) 23 234,49 zł dla PPE przy ul. Szydłowskiej 51, a oszczędności to 58 068,19 zł netto;
- 5) 26 338,29 zł dla PPE przy ul. Dojazd 7, a oszczędności to 27 952,13 zł netto;
- 6) 33 222,99 zł dla PPE przy ul. Piątkowskiej 94, a oszczędności to 21 067,43 zł netto.

W 2020 r. dla ww. PPE opłata stała dystrybucyjna netto ma wynieść ogółem 283 813,2 zł, choć przy zastosowaniu obliczeń mocy skorygowanej opłata netto mogłaby wynieść 98 026,7 zł, co w rozbięciu na poszczególne PPE wygląda następująco:

- 1) 97 524,00 zł w PPE przy ul. Dojazd 11, a oszczędności to 75 499,83 zł netto;
- 2) 58 514,40 zł w PPE przy ul. Dąbrowskiego 159, a oszczędności to 39 646,22 zł netto;

⁴⁶ PLENED0000059000000000049805511

⁴⁷ PLENED0000059000000000048340592

⁴⁸ Z wyjątkiem jednostkowego przypadku dla PPE PLENED0000059000000000048695578 – w listopadzie 2017 r. maksymalny pobór energii czynnej dla wyniósł 148 kW, czyli 74%.

- 3) 14 482,80 zł w PPE przy ul. Mazowieckiej 48, a oszczędności to 8 113,05 zł netto;
- 4) 48 276 zł w PPE przy ul. Szydłowskiej 51, a oszczędności to 33 270,21 zł netto;
- 5) 32 508 zł w PPE przy ul. Dojazd 7, a oszczędności to 16 768,71 zł netto;
- 6) 32 508 zł w PPE przy ul. Piątkowskiej 94, a oszczędności to 12 488,49 zł netto.

(akta kontroli str. 591 – 596, 1156 - 1164)

W odpowiedzi na sformułowane w toku kontroli uwagi dotyczące przypadków niedostosowania mocy umownej Kanclerz wskazał, że podejmie działania naprawcze, w tym, w szczególności, zmierzające do skorygowania poziomu mocy umownej w PPE, w których występują znaczne rozbieżności pomiędzy mocą umowną a rzeczywistym zapotrzebowaniem.

(akta kontroli str. 1181 - 1193)

2.7. Rektor wyjaśnił, że w celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej zobowiązano pracowników do wyłączania urządzeń po zakończeniu pracy ale także wymieniano źródła światła z tradycyjnych na energooszczędne oraz oprawy LED. Oświetlenie wymieniono, w całości, w czterech domach studenckich: Jurand, Danuśka, Maćko i Przylesie oraz w budynku Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przy ul. Botanicznej 1. Wymiana oświetlenia dokonywana była także w trakcie remontów poszczególnych pomieszczeń w Collegium Maximum, Zespole Szkół Przyrodniczych przy ul. Gołęcińskiej oraz w Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej przy ul. Piątkowskiej 94. W wyjaśnieniach Rektor wskazał także, że w 2019 roku w RSDG Przybroda oddano do użytku biogazownię o mocy 0,5 MW, która ma możliwość wytworzenia 12 MWh na dobę. Podobna inwestycja ma zostać przygotowana w RGD Brody. W trakcie przygotowania znajdowała się budowa farmy wiatrowej przy RGD Dłoń i RDG Brody; trwały także prace nad zagospodarowaniem 140 ha gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej i niskiej przydatności rolniczej pod farmy fotowoltaiczne. Przygotowywano także inwestycje związane z instalacjami fotowoltaicznymi na budynkach należących do UP, m.in.: domach studenckich (Jurand, Danuśka, Maćko), przy ul. Dojazd 7 i 11, przy ul. Wojska Polskiego 28 oraz przy ul. Wojska Polskiego 31/33 i 38/42. Zgodnie z założeniami, energia generowana przez panele fotowoltaiczne stanowić ma około 10% rocznego zużycia energii elektrycznej przez Uniwersytet. W okresie objętym kontrolą Uniwersytet był stroną porozumienia z dnia 14 czerwca 2018 roku, zawianego na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy pzp, pomiędzy Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetem Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Akademią Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu oraz Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu. Zasadniczym celem utworzenia grupy zakupowej była chęć zmniejszenia kosztów zakupu energii elektrycznej poprzez wspólne przeprowadzenie postępowania przetargowego oraz możliwość uzyskania korzystniejszej ceny.

(akta kontroli str. 109 – 133, 1168 – 1176, 1290 - 1291)

2.8. W kontrolowanym okresie nie prowadzono analiz w przedmiocie wpływu wymiany oświetlenia na możliwość wzrostu kosztów z tytułu energii biernej.

(akta kontroli str. 1177 - 1180)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie podejmowała skutecznych działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej i indukcyjnej, czego następstwem był ich znaczny udział w ogólnych kosztach usług dystrybucji.

Nie została przeprowadzona rzetelna analiza dotycząca możliwości zmniejszenia poboru energii biernej i nie przeprowadzono oceny zasadności zainstalowania układów do kompensacji tej energii. Spowodowało to, że w okresie 2017 – 2019, w trzech PPE objętych szczegółowym badaniem⁴⁹, poniesione opłaty za energię bierną pojemnościową wyniosły 64 686,71 zł netto (79 564,65 zł brutto), zaś opłaty za ponadumowny pobór energii indukcyjnej wyniosły 21 759,71 zł netto (26 764,44 zł brutto).

W ocenie NIK, niepodejmowanie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na energię bierną pojemnościową i indukcyjną, było nierzetelne i nosiło znamiona niegospodarności. Oceny tej nie zmienia wyjaśnienie Rektora, że producenci i dystrybutorzy opraw oświetleniowych nie informowali o wpływie oświetlenia LED na wzrost zużycia mocy biernej wobec czego przy planowanych wymianach oświetlenia i zakupie nowych opraw kierowano się głównie możliwością zmniejszenia pobieranej energii czynnej. Na podkreślenie zasługuje jednak, że w odpowiedzi na zgłoszone w toku kontroli uwagi, Kanclerz wskazał, że Uczelnia przygotowała zamówienie dla zewnętrznej firmy zajmującej się pomiarami na wykonanie analizy obciążeń, charakteru i wysokości generowanej mocy biernej oraz doboru urządzeń kompensujących.

(akta kontroli str. 591 – 596, 1177 – 1180, 1181 - 1193)

2. W Uczelni nie podejmowano działań na rzecz dostosowania mocy umownej, określonej dla sześciu PPE w umowach dystrybucyjnych, do faktycznego zapotrzebowania. Skutkowało to ponoszeniem wyższych opłat za dystrybucję i naruszało wyrażoną w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych dyrektywę, zgodnie z którą wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a także optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Przeprowadzona przez NIK analiza wykazała różnice pomiędzy maksymalnymi poborami energii czynnej, a poziomem mocy umownej. W siedmiu objętych badaniem PPE maksymalna moc pobrana wynosiła od 4,6% do 74% mocy umownej. Brak działań w zakresie dostosowania mocy umownej do rzeczywistego zapotrzebowania przyczynił się do ponoszenia podwyższonych opłat za dystrybucję energii elektrycznej. Wyczerpania NIK wskazują, że przy zamówieniu mocy umownej w skorygowanej wysokości, potencjalne oszczędności w opłacie stałej za dystrybucję energii w latach 2018-2019 mogłyby wynieść 289 828,17 zł netto (356 488,65 zł brutto). Natomiast w 2020 r. opłata stała dystrybucyjna byłaby niższa o 185 786,51 zł netto (228 517,41 zł brutto). Kanclerz, w wyjaśnieniach złożonych przed zakończeniem kontroli, zapewnił o niezwłocznym podjęciu działań mających na celu dostosowanie mocy umownej do rzeczywistego zapotrzebowania w poszczególnych PPE.

(akta kontroli str. 591 – 596, 1156 – 1164, 1181 - 1193)

OCENA CZĄSTKOWA

Uniwersytet nie podejmował działań ukierunkowanych na ograniczenie kosztów ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niepodejmowania skutecznych działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej oraz niepodejmowania działań na rzecz dostosowania mocy umownej do faktycznego zapotrzebowania.

⁴⁹ PLENED0000059000000000048111536, PLENED0000059000000000048339571, PLENED0000059000000000048108570

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski o podjęcie działań mających na celu:

Wnioski

- 1) przeprowadzenie analiz dotyczących możliwości optymalizacji kosztów energii elektrycznej, obejmujących również koszty usług dystrybucji,
- 2) dostosowanie mocy umownej do rzeczywistych potrzeb w poszczególnych PPE należących do UP,
- 3) ograniczenie kosztów ponoszonych z tytułu ponadumownego poboru energii biernej,
- 4) zapewnienie skuteczniejszego nadzoru nad legalnością działania jednostek organizacyjnych Uniwersytetu w zakresie udzielania zamówień publicznych,
- 5) wyeliminowanie przypadków opóźnień w płatnościach za usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, kwietnia 2020 roku

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Jakub Iwanicki

inspektor kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Tomasz Nowiński

p.o. Wicedyrektora

.....
podpis

.....
podpis